

til Enighed om, ikke er en Ordning for Tid og Evighed af Valutaspørgsmaalet, men en Ordning for de næste to Aar frem i Tiden; der er opnaaet en Ordning, som kan knytte alle de forskellige Interesser sammen for disse to Aar.

Det er imidlertid ikke saaledes, at Valutaraadet blot var enig om dette; man var først og fremmest enig om, at Kronen ikke maatte falde yderligere. Ja, kan man sige, det er jo alle enige om og har alle været enige om, og det har alle altid sagt offentligt, at Kronen ikke maatte falde yderligere. Men eet er jo, hvad man siger, og et andet er, hvorledes man handler, og det forekommer mig, at det kan ikke nægtes, at de Interesser, der har været knyttet til en faldende Krone, hyppigt ikke har udtalt sig aabent og klart, men har søgt at faa deres Villie ad andre Veje, ved at stille saadanne Krav til en Valutaordning, som de vidste ikke kunde gennemføres, og ved ikke at ville arbejde sammen med dem, der virkelig ønskede en Standsning af Kronens Fald eller en Højnelse af Kronen.

Valutaraadets Betænkning siger dernæst, at der har været meget forskellige Anskuelser om det andet store Spørgsmaal: Kronens yderligere Stigning. Det følger allerede af, at der, som jeg nævnte, var repræsenteret Debitorer og Kreditorer, at den ene maatte se det paa den ene Maade og den anden paa den anden Maade. Der er udefra, i Pressen — af Borgmester Kaper, tror jeg —, ytret Misfornøjelse med, at de passive Kapitalister ikke var repræsenteret i Valutaraadet, de Mennesker, der lever af Livrenter eller af Renter af Kreditforeningsobligationer. Men disses Interesser har i høj Grad været repræsenteret i Raadet. Det er klart, at de, der lever paa denne Maade, ønsker, at deres Livrente skal have saa stor en Værdi som muligt, at Kronens Værdi altsaa skal være saa høj som muligt; de ønsker, at de Kreditforeningsrenter, de faar hvert Aar, skal give dem saa godt et Levebrød som muligt. Men lige saa givet er det, at de levende Erhverv er meget betænkelige ved en hurtig Stigning af Kronen, og nogle af Erhvervene er meget betænkelige ved nu at planlægge — og den er jo heller ikke blevet planlagt — en Stigning af Kronen for en længere Tid. Jeg nævnte den Mand, en Husmand f. Eks., som nu faar et Laan i en Valuta, som er 65 Ø. værd, men som til sin Tid skal betales tilbage med 1 Kr. Jeg beder ærede Medlemmer, som er trænede i Annuitetsregning, selv regne ud, naar Afbetalingstiden er 40

eller 60 Aar, hvilke Aagerrenter vedkommende Husmand vilde komme til at betale. Jeg kan ikke lade være at nævne det ganske pudsige i, at netop dette Spørgsmaal ogsaa har været fremme tidligere. I Aaret 1818, da vi stod i en lignende økonomisk Situation, udstedtes der et kongeligt aabent Brev, som forbød at stifte Laan i de den Gang løbende Sedler, Laan skulde stiftes i Sølv. Synspunktet var ganske det samme som nu. De Mænd, der den Gang arbejdede for at faa Sedlerne op i Pari, hvilket skete i Løbet af en Snes Aar, mente, at man ikke kunde bebyrde Folk, der maatte stifte Laan, med Aagerrenter, naar de fik disse Laan udbetalt i daarlige Sedler og skulde tilbagebetale dem med fuldlødig Mønt. Det viste sig i øvrigt, at det kongelige aabne Brev, hvorved dette Forbud blev nedlagt, meget hurtigt blev ophævet igen, fordi Bestemmelsen af praktiske og finansielle Grunde ikke kunde gennemføres.

En anden Betænkkelighed, som ogsaa har rejst sig for alle dem, der ønsker Kronens Stigning, men som samtidig har Øje for Erhvervenes Forhold, er, at dette for en væsentlig Del maa ske ved en Kreditindskrænkning, hvad enten man herom vil bruge Ordet Kreditindskrænkning, eller man vil sige Diskontoforhøjelse, hvilket i Realiteten betyder meget nær det samme, om end man ved en Kreditindskrænkning kan differentiere mere end ved en Diskontoforhøjelse. Fra saa godt som alle Sider er man klar over, at Kreditindskrænkning har været nødvendig, og ligeledes over, at Kreditindskrænkningen kan blive for stærk. Ærede Medlemmer vil jo vide, at paa den forrige Regerings Opfordring udsendte Nationalbanken under 6. Marts 1924 en Skrivelse til alle Bankinstitutter rundt om i Landet og sagde: Nu skal I stramme Kreditten. Kreditten skulde strammes for derved at formindske de forskellige Bankers Laan hos Nationalbanken. Naar Nationalbanken fik formindsket sine Udlaan, kunde den nemlig indskrænke sin Seddelmængde. Og hvad blev saa Resultatet af det? Ja, vi hørte jo her under Finanslovsforlaget første Behandling en stærk Klage over Kreditforholdene i Sønderjylland. Vi hørte fra to ærede Medlemmer fra Sønderjylland stærke Klager over den Mangel paa Kapital, der var i Sønderjylland, og over den foretagne Kreditindskrænkning. Og dog var Forholdet det, at det umiddelbart efter, at Kreditindskrænkningsskruen var sat i Gang, viste sig, at der for Sønderjyllands Vedkommende ikke blev Tale om en Kreditindskrænkning. men om en Kreditudvidelse, thi Forholdene i